

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
О.І. Гура
« » 2020

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	БАКАЛАВР	МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	054 Соціологія	054 Соціологія
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ (для спеціальностей філологія та середня освіта)		
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Соціологія медіації і кримінології	Соціологія медіації і кримінології
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр соціології	Магістр соціології
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Кримінолог	Фахівець з кримінології, медіатор

Запоріжжя, 2020

РОЗРОБЛЕНО кафедрою соціології факультету соціології та управління Запорізького національного університету

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ Лепський М.А., професор кафедри соціології, д.філос.н., професор, Ратушна Т.О., доцент кафедри соціології, к.соц.н.

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ соціології
«27» 08 2020, протокол № 1

Завідувач кафедри соціології

д. філос. н., доцент, завідувач Скворець В. О.
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ)

Схвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління
Протокол від «15» 09 2020 № 1

Голова НМР факультету

Торко Н.В.
(підпис) (ПІБ)

ВСТУП

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань навчальних і виробничих практик спеціальності 054 Соціологія освітньої програми Соціологія медіації і кримінології.

Наскрізна програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми (Пр. №__ від _____ Вченої ради ЗНУ) та відповідає стандартам вищої освіти спеціальності 054 Соціологія.

Комплекс навчальних і виробничих практик спрямований на формування умінь, навичок, компетенцій, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні та дає можливість займати відповідні посади

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	
Освітня програма	Соціологія медіації і кримінології
Професійна кваліфікація (за наявності)	Кримінолог

№ п / п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Навчальна практика інтерв'юєрська	3	Соціологічні служби; благодійні фонди та громадські організації (правозахисного та кримінологічного спрямування)	Фахівець з інтерв'ювання, Фахівець з інтерв'ювання (засоби масової інформації), Менеджер у сфері надання інформації, Допоміжний персонал у сфері статистики, Організатор у сфері правозахисної діяльності та кримінології, Фахівець з адвокатури у громадських об'єднаннях, Організатор діловодства.	1. Здатність застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях. 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. 3. Навички міжособистісної взаємодії. 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 5. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел. 6. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії в практичній діяльності соціолога для інтерпретації соціальних явищ і процесів. 7. Навички роботи з респондентами при проведенні соціологічних

					досліджень. 8. Вміння працювати з потенційними респондентами в режимі он-лайн за умов ведення опосередкованої комунікації. 9. Навички залучення потенційних респондентів до участі у соціологічних дослідженнях. 10. Навички комунікативної взаємодії із групою, розуміння процесів групової динаміки та специфіки їх перебігу.
2	Навчальна практика кримінологічно-архівна	3	Соціологічні служби; кримінологічні, правозахисні фонди та громадські організації; Міжнародні організації, тощо, ЗМІ, Відділи кадрів та кадрові агенції, діловодства і т. д.	Асистент соціолога, Асистент кримінолога, Технічний фахівець в галузі управління, Організатор діловодства, Організатор у сфері культури та мистецтва, Лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень) Фахівець відділу організації і координації архівної справи та з питань кадрової роботи; Фахівець відділу формування Національного архівного фонду та діловодства; Фахівець відділу зберігання, обліку та довідкового апарату; Фахівець відділу відділ інформації та	1. Здатність розробити програму соціологічного дослідження кримінологічних документів. 2. Здатність застосувати соціологічний дослідницький якісний інструментарій. 3. Здатність працювати з архівними матеріалами (фондами, описами, документами тощо) кримінологічної спрямованості, співставляти їх з даними у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення. 4. Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові кримінологічні дані. 5. Вміння формулювати дослідницькі запитання та конкретизувати мету дослідження. 6. Вміння розробляти дизайн та інструментарій для досліджень базового рівня складності. 7. Вміння формувати контент аналіз, формувати бази даних,

				використання документів	працювати з фотодокументами, 8. Вміння формувати репрезентативну вибірку сукупність у дослідженнях базового рівня складності та розраховувати її обсяг.
3	Навчальна практика соціолого-медіаторна	3	Соціологічні служби; Правозахисні, кримінологічні фонди та громадські організації, центри, правоохоронні органи (відділи кримінологічної спрямованості); Кримінологічні та аналітичні центри; Державні та недержавні організації установи, підприємства та об'єднання; Органи самоврядування та виконавчої влади; Відділи PR та зв'язків з громадськістю; Міжнародні організації, тощо, Маркетингові служби, ЗМІ, Відділи кадрів та кадрові агенції, КЗ Інститут міста Запорізької міської ради і т. д.	Асистент соціолога, асистент кримінолога, референт відділу кримінології; Керівник та фахівець правозахисної організації, Медіатор у складних соціально-значущих переговорах у місті; Фахівець в комісіях з трудових спорів; фахівець PR відділу та зв'язків з громадськістю Інспектор з кадрів, Офісний службовець (статистика, систематизація документів), Організатор діловодства (державні установи), Менеджер з персоналу, із зв'язків з громадськістю, із комунікаційних технологій, Лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень), Агент із	1. Вміння самостійно ставити дослідницькі завдання, аналізувати складні конфліктні ситуації. 2. Вміння самостійно приймати рішення у відповідності до поставлених завдань переговорів та медіації. 3. Вміння виконувати обов'язки, покладені в межах професійної діяльності. 4. Вміння планувати та розподіляти час в межах виконуваної професійної діяльності медіатора. 5. Вміння визначати кількість осіб, що приймають участь у соціологічному дослідженні конфліктологічного спрямування. 6. Вміння самостійно формувати базовий профайлінг. 7. Вміння формувати перелік технічних засобів та програмного забезпечення, необхідного для розв'язання поставлених завдань. 8. Формувати протокол переговорів та угоду за результатами медіації.. 9. Здатність самостійно інтерпретувати та систематизувати первинну та вторинну соціологічну конфліктно-комунікативну інформацію. 10. Вміння самостійно формулювати висновки

				зайнятості й трудових контрактів, Технічний фахівець в галузі управління, Помічник керівника, Помічник керівників підприємств, установ та організацій, Помічник керівників виробничих та інших основних підрозділів, Помічник керівників малих підприємств без апарату управління	та практичні рекомендації з вирішення конфліктів та проблем, що досліджувались.
4	Виробнича практика медіаторно - кримінологічна	6	Структурні підрозділи переговорників у силових структурах, поліції діалогу; кримінологічні центри та правозахисні організації, ЗМІ у напрямі журналістиці розслідувань, охоронні фірми та структурні підрозділи безпеки у комерційних підприємствах; правозахисні фонди та громадські організації; організації з переговорів та медіації.	Кримінолог, співробітник правоохоронних органів (поліції діалогу); Медіатор; Аналітик ЗМІ у журналістських розслідуваннях; Соціолог, Інспектор з кадрів, Офісний службовець (статистика, систематизація документів), Менеджер з персоналу, із зв'язків з громадськістю, із комунікаційних технологій, Лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень), Менеджер в сфері HR, GP,	1. Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в галузі кримінології та медіації, розробляти й обґрунтовувати базові рекомендації щодо вирішення кримінологічних та конфліктних проблем і регулювання соціальних конфліктів. 2. Здатність ставити дослідницькі завдання у сфері кримінології та медіації. 3. Розробляти дизайн та інструментарій соціологічних досліджень, стратегії та тактики переговорів та медіації. 4. Визначати програму технологій х медіації та кримінології. 5. Обирати метод соціологічних досліджень, тип формування вибіркової сукупності в залежності від типу дослідницьких завдань, ресурсів та специфіки

				PR, SM.	кримінологічної та конфліктно-комунікаційної тематики, що досліджується. 6. Вміння застосовувати набуті знання при підготовці, проведенні та аналізі результатів кримінологічних досліджень та соціальних технологій медіації. 7 Вміння застосовувати набуті знання при спілкування з особами, що займають управлінські посади. 8. Вміння застосовувати набуті знання при комунікації у групі та в колективах. 9. Вміння застосовувати набуті знання при виникненні нестандартних, зокрема конфліктних ситуацій. 10. Вміння застосовувати набуті знання при проведенні оцінки ефективності вирішення конфліктів та профілактики злочинних подій в роботі підприємства, організації, установи.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Під час навчання на факультеті соціології та управління в Запорізькому національному університеті студенти спеціальності 054 Соціологія освітньої програми Соціологія медіації і кримінології проходять такі види практики:

- 1 курс: навчальна інтерв'юерська;
- 2 курс: навчальна кримінологічно-архівна;
- 3 курс: навчальна соціолого-медіаторна;
- 4 курс: виробнича медіаторно-кримінологічна.

1. Навчальна практика (інтерв'юерська)

Мета навчальної практики – отримання студентами навичок проведення прикладних соціологічних досліджень та оволодіння навичками роботи інтерв'юером.

Завдання навчальної практики:

1. Формування у студентів навичок вчасного та оперативного виконання завдань.
2. Формування у студентів практичних навичок роботи соціолога-інтерв'юера.
3. Ознайомлення студентів з основними етапами проведення соціологічного дослідження.
4. Ознайомлення з правилами поведінки інтерв'юера під час роботи з різними групами респондентів.

5. Набуття практичних навичок проведення індивідуальних інтерв'ю.
6. Набуття практичних навичок проведення телефонних та он-лайн опитувань.
7. Набуття практичних навичок роботи з вирішення стресових/конфліктних ситуацій, що можуть виникати в процесі роботи з респондентами.
8. Набуття практичних навичок роботи з організації соціологічних досліджень.
9. Набуття практичних навичок формування маршрутних карт.
10. Набуття практичних навичок роботи з програмними продуктами MindJetMindManager, MSExcel, Dropbox, GoogleApps.

2. Навчальна практика (кримінологічно-архівна)

Мета навчальної практики – отримання студентами навичок роботи з кримінологічними матеріалами в архівах, програмування та проведення прикладних соціологічних досліджень в сфері кримінології, розуміння специфіки організації та роботи архіву.

Завдання навчальної практики:

1. Формування у студентів навичок роботи з інформаційними запитами потенційних замовників щодо проведення дослідження.
2. Формування у студентів навичок щодо розробки та обґрунтування методології дослідницького проекту та роботи з першоджерелами в архіві.
3. Набуття практичних навичок роботи над дослідницьким проектом з використанням архівних матеріалів (фондів, описів, документів, фото і відеоматеріалів тощо) кримінологічної спрямованості, співставлення їх з даними у відкритому доступі, здійснення їх змістовного структурування й узагальнення.
4. Набуття досвіду аналізу різних документальних та фотографічних джерел кримінологічного спрямування, кримінальних справ; здійснення аналізу профілю злочинця та психологічної картини соціального часу, простору та подій; використання числових й нечислових кримінологічних даних.
5. Набуття практичних навичок програмування соціологічного кримінологічного дослідження та створення інструментарію відповідно до мети дослідницького проекту.
6. Набуття практичних навичок обрахунку репрезентативної вибірки першоджерел.
7. Набуття практичних навичок класичного (кабінетного) аналізу документів, контент аналізу, візуальної соціології та антропології; формування бази даних; роботи з фото-, аудіо- та відео документами.
8. Набуття практичних навичок підготовки загального аналітичного матеріалу кримінологічного архівного дослідження.
10. Набуття практичних навичок візуалізації даних та підготовки презентацій за результатами проведених соціолого-кримінологічних досліджень на основі модулю Smart Art.

3. Навчальна практика (соціолого-медіаторна)

Мета навчальної практики – вивчення особливостей соціолого-медіаторної діяльності, отримання студентами навичок розв'язання спеціалізованих завдань в галузі соціології конфлікту та прикладних медіаторних досліджень на підприємствах в установах та організаціях, застосування навичок переговорів на практиці.

Завдання навчальної практики:

1. Ознайомлення з функціонуванням органів управління підприємства, організації, установи у стандартних, нестандартних та конфліктних ситуаціях.
2. Вивчення структури органів управління, особливостей їх функціонування, прийняття рішень та комунікацій у вирішенні складних конфліктних ситуацій та переговорах.
3. Засвоєння технології прийняття і реалізації управлінських рішень під час ведення переговорів.
4. Отримання практичних навичок самостійно ставити дослідницькі завдання, аналізувати складні конфліктні ситуації, приймати рішення у відповідності до поставлених завдань переговорів та медіації.

5. Розвиток аналітичних здібностей у студентів щодо формування базового профайлінгу, розробки картографії конфлікту, технологічної та дорожньої карти його вирішення.

6. Вивчення групової або масової динаміки в організації, установі, на підприємстві, у кримінологічних подіях або масових заходах (наприкладі діяльності поліції чи інших органів правопорядку).

7. Вивчення мікрогруп в організації з використанням кримінологічних методів та соціометричного підходу.

8. Використання соціометричних матриць та індексів для налагодження комунікаційних процесів в організації.

9. Презентація і візуалізація даних соціологічних досліджень керівникам підприємства, установи, організації.

10. Робота з програмним забезпеченням (R, SPSS, MaxQDA, MindJet MindManager, MSExcel, Dropbox, GoogleApps) для аналізу, візуалізації і презентації результатів соціологічних досліджень та проведення переговорних, та медіаторних технологій; вміння формулювати висновки та практичні рекомендації з вирішення конфліктів.

4. Виробнича практика (медіаторно-кримінологічна)

Мета виробничої практики – вивчення процесу взаємодії між суб'єктами та об'єктами медіаторної та кримінологічної діяльності, отримання студентами навичок розв'язання спеціалізованих завдань в галузі кримінології та медіації, розробки й обґрунтування базових рекомендацій щодо вирішення кримінологічних та конфліктних проблем і регулювання соціальних конфліктів.

Завдання практики:

1. Закріплення теоретичних знань студентів щодо особливостей медіації та кримінології у системах комунікації і прийняття управлінських рішень, формування навичок їх застосування на практиці.

2. Вивчення організаційної структури відповідного підприємства, установи, організації та особливостей їх функціонування; визначення внутрішніх та зовнішніх чинників, що визначають особливості функціонування бази практики у вимірі медіації та кримінології.

3. Ознайомлення із нормативно-правовими актами, що визначають статус та повноваження посадових осіб підприємства, установи та організації, в яких проходить практику студент.

4. Ознайомлення з функціональними обов'язками, особливостями, формами і методами роботи фахівця відповідного підприємства, установи та організації, що є базою практики.

5. Підготовка до самостійної роботи та/чи проходження стажування на посаді спеціаліста підприємства, установи та організації під керівництвом закріпленого наставника.

6. Набуття практичних навичок міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці задля застосовувати набутих знань при підготовці, проведенні та аналізі результатів кримінологічних досліджень та соціальних технологій медіації.

7. Отримання досвіду застосування набутих знань при проведенні оцінки ефективності вирішення конфліктів та профілактики злочинних подій в роботі підприємства, організації, установи.

8. Робота з програмним забезпеченням (R, SPSS, MaxQDA, MindJet MindManager, MSExcel, Dropbox, GoogleApps) для аналізу, візуалізації і презентації результатів соціологічних та кримінологічних досліджень, застосування переговорних, та медіаторних технологій, вміння формулювати висновки та практичні рекомендації.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст всіх практик визначається наскрізною програмою і робочою програмою практики. Робочі програми практик складаються керівниками практик, затверджуються

кафедрою соціології, відповідальною за проведення практики, науково-методичною радою факультету соціології та управління та вченою радою факультету соціології та управління Запорізького національного університету.

Навчальна практика

Студенти в процесі проходження навчальної практики знайомляться з особливостями програмування та проведення прикладних соціологічних досліджень, інтерв'юерської роботи, роботи з різними базами даних та архівами, вивчають особливості соціолого-медіаторної діяльності на підприємствах в установах та організаціях.

Навчальна інтерв'юерська. Під час виконання завдань керівника практики відбувається вивчення студентами особливостей та специфіки інтерв'ювання, роботи з різними категоріями респондентів. Опанування особливостей face-to-face інтерв'ю, телефонного інтерв'ю, on-line опитувань. Засвоюються підходи до підготовки зібраної інформації до введення у комп'ютерну програму обробки статистичних даних. Введення даних у комп'ютерну програму обробки даних. Опановуються основи первинної обробки соціологічних даних. Студенти набувають практичних навичок роботи з програмними продуктами MindJet MindManager, MSExcel, Dropbox, GoogleApps Засвоюються навички роботи з вирішення стресових/конфліктних ситуацій, що можуть виникати в процесі роботи з респондентами.

Навчальна кримінологічно-архівна. Під час виконання завдань керівника практики відбувається формування у студентів навичок роботи з інформаційними запитами потенційних замовників щодо проведення дослідження; навички щодо розробки та обґрунтування методології дослідницького проекту та роботи з першоджерелами в архіві; практичні навички щодо організаційних засад дослідницького проекту з архівними матеріалами (фондами, описами, документами тощо) кримінологічної спрямованості, співставлення їх з даними у відкритому доступі, здійснення їх змістовного структурування й узагальнення; аналіз різних документальних та фотографічних джерел кримінологічного спрямування, кримінальних справ, аналіз профілю злочинця та психологічної картини соціального часу, простору та подій, числових й нечислових кримінологічних даних; навички формування класичного (кабінетного) аналізу документів, контент аналізу, візуальної соціології та антропології, формування баз даних, робота з фото-, аудіо- та відео документами; навички підготовки загального аналітичного матеріалу кримінологічного архівного дослідження; навички візуалізації даних та підготовки презентацій за результатами проведених соціолого-кримінологічних досліджень на основі модулю Smart Art.

Навчальна соціолого-медіаторна. Під час виконання завдань керівника практики відбувається ознайомлення студентів з функціонуванням органів управління підприємства, організації, установи у стандартних, нестандартних та конфліктних ситуаціях; вивчення структури органів управління, особливостей їх функціонування, прийняття рішень та комунікацій у вирішенні складних конфліктних ситуацій та переговорах; засвоєння технології прийняття і реалізації управлінських рішень під час ведення переговорів; отримання практичних навичок самостійно ставити дослідницькі завдання, аналізувати складні конфліктні ситуації, приймати рішення у відповідності до поставлених завдань переговорів та медіації; розвиток аналітичних здібностей у студентів щодо формування базового профайлінгу, розробки картографії конфлікту, технологічної та дорожньої карти його вирішення; вивчення групової або масової динаміки в організації, установі, на підприємстві, у кримінологічних подіях або масових заходах (на прикладі діяльності поліції чи інших органів правопорядку); вивчення мікрогруп в організації з використанням кримінологічних методів та соціометричного підходу; формуються навички використання соціометричних матриць та індексів для налагодження комунікаційних процесів в організації; навички презентації і візуалізації даних соціологічних досліджень керівникам підприємства, установи, організації; вдосконалюються навички роботи з програмним забезпеченням (R, SPSS, MaxQDA, MindJet MindManager, MSExcel, Dropbox, GoogleApps) для аналізу, візуалізації і презентації результатів соціологічних досліджень та проведення переговорних, та медіаторних технологій; вміння формулювати висновки та практичні

рекомендації з вирішення конфліктів

Всі етапи роботи відображаються у щоденнику практики та підсумковому звіті.

Виробнича практика Студенти в процесі проходження виробничої практики вивчають процес взаємодії між суб'єктами та об'єктами управлінської діяльності, отримують навички розв'язання спеціалізованих завдань в галузі соціології, кримінології та медіації, прикладних соціальних досліджень, розробки й обґрунтування базових рекомендацій щодо подолання соціальних проблем і регулювання соціальних конфліктів на підприємствах, в установах та організаціях.

Виробнича практика (медіаторно-кримінологічна) Під час виконання завдань керівника практики відбувається закріплення теоретичних знань студентів щодо особливостей медіації та кримінології у системах комунікації і прийняття управлінських рішень, формування навичок їх застосування на практиці; вивчення організаційної структури відповідного підприємства, установи, організації та особливостей їх функціонування; визначення внутрішніх та зовнішніх чинників, що визначають особливості функціонування бази практики у вимірі медіації та кримінології; робота із нормативно-правовими актами, що визначають статус та повноваження посадових осіб підприємства, установи та організації, в яких проходить практику студент; відбувається ознайомлення з функціональними обов'язками, особливостями, формами і методами роботи фахівця відповідного підприємства, установи та організації, що є базою практики; відбувається підготовка до самостійної роботи та/чи проходження стажування на посаді спеціаліста підприємства, установи та організації під керівництвом закріпленого наставника; студенти набувають практичних навичок міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці задля застосовувати набутих знань при підготовці, проведенні та аналізі результатів кримінологічних досліджень та соціальних технологій медіації; отримують досвід застосування набутих знань при проведенні оцінки ефективності вирішення конфліктів та профілактики злочинних подій в роботі підприємства, організації, установи; вдосконалюється робота з програмним забезпеченням (R, SPSS, MaxQDA, MindJet MindManager, MSExcel, Dropbox, GoogleApps) для аналізу, візуалізації і презентації результатів соціологічних та кримінологічних досліджень, застосування переговорних, та медіаторних технологій, вміння формулювати висновки та практичні рекомендації.

Всі етапи роботи відображаються у щоденнику практики та підсумковому звіті.

Ступінь вищої освіти

магістр

Спеціальність

054 Соціологія

Спеціалізація (за наявності)

Освітня програма

Соціологія медіації і кримінології

Професійна кваліфікація (за наявності)

Фахівець з кримінології, медіатор

№ п / п	Вид практик и	Обсяг кредит ів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Виробнича практика	7	Соціологічні служби; Державні та недержавні організації установи, підприємства та об'єднання; Органи самоврядування та виконавчої влади; Міжнародні організації, Маркетингові служби, ЗМІ, кримінологічні центри та правоохоронні органи; охоронні служби; структури журналістських розслідувань у ЗМІ; Відділи кадрів та кадрові агенції, і т. д.	Соціолог, Кримінолог, Медіатор, Соціолог промисловий, Консультант із суспільно-політичних, кримінологічних, переговорних питань (в партіях та інших громадських організаціях), Фахівець у сфері управління проектами та програмами, Фахівець в галузі навчання. Фахівець в галузі праці та зайнятості. Фахівець у сфері державної служби, ефективності господарської діяльності, раціоналізації виробництва, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності, Фахівець в галузі кримінології і соціології, Фахівець з соціального маркетингу, Фахівець в галузі соціального захисту населення,	1. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі професійної діяльності соціолога, кримінолога, медіатора, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій. 2. Навички міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці з метою досягнення професійного результату. 3. Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами. 4. Здатність діяти соціально відповідально, зокрема розуміння та застосування норм етики та права. 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в професійній діяльності соціолога, кримінолога та медіатора. 6. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел. 7. Здатність виявляти ініціативу та систематично працювати задля реалізації ідей і

				Фахівець в сфері HR, GP, PR, SMM.	поставлених цілей, зокрема взятих на себе зобов'язань. 8. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії в практичній діяльності соціолога, кримінолога та медіатора для інтерпретації соціальних явищ і процесів. 9. Здатність оцінювати ефективність соціальної діяльності підприємств, організацій та установ. 10. Розробляти програму, дизайн та інструментарій соціологічних досліджень в залежності від поставлених завдань, структури проблеми, наявних ресурсів та обмежень. 11. Здатність формувати мережі потенційних інформантів та респондентів, вміння здійснювати організацію роботи з ними та контроль за діяльністю інтерв'юерів. 12. Здатність організувати багатосторонню комунікативну взаємодію, зокрема в Інтернет-просторі. 13. Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення. 14. Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові соціологічні дані.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика

Мета виробничої практики – сформувати у студентів здатність розв’язувати складні завдання і проблеми у галузі професійної діяльності соціолога, навички та вміння інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної, медійно-комунікативної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління на підприємствах в установах та організаціях, удосконалення системи управління їх діяльністю в сучасних умовах, оволодіння методами розв’язання практичних завдань у галузі соціології та кримінології.

Завдання виробничої практики:

1. Закріпити теоретичні знання студентів та сформувати навички їх застосування на практиці.
2. Вивчити організаційну структуру відповідного підприємства, установи, організації та особливості їх функціонування; визначити внутрішні та зовнішні чинники, що визначають особливості функціонування бази практики.
3. Ознайомитись із нормативно-правовими актами, що визначають статус та повноваження посадових осіб підприємства, установи та організації, в яких проходить практику студент.
4. Ознайомитись з функціональними обов’язками, особливостями, формами і методами роботи фахівця відповідного підприємства, установи та організації, що є базою практики.
5. Підготуватись до самостійної роботи та пройти стажування на посаді спеціаліста підприємства, установи та організації під керівництвом закріпленого наставника.
6. Набути практичні навички самостійності та активності у процесі розробки управлінських рішень, спрямованих на вирішення соціальних проблем.
7. Набути практичні навички міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці з метою досягнення професійного результату.
8. Набути практичні навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в професійній діяльності соціолога, пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.
9. Набути здатність виявляти ініціативу та систематично працювати задля реалізації ідей і поставлених цілей, зокрема взятих на себе зобов’язань.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст всіх практик визначається наскрізною програмою і робочою програмою практики. Робочі програми практик складаються керівниками практик, затверджуються кафедрою соціології, відповідальною за проведення практики, науково-методичною радою факультету соціології та управління та вченою радою факультету соціології та управління Запорізького національного університету.

Виробнича практика. Студенти в процесі роботи знайомляться з усім циклом прийняття і виконання управлінських рішень, включаючи безпосередню участь у цьому процесі. В ході практики студенти напружують специфічні засоби оптимізації діяльності того чи іншого управлінського ланцюга в структурі окремого підприємства чи організації. Розвивають навички та вміння інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної, медіаторної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління на підприємствах в установах та організаціях, удосконалення системи управління їх діяльністю в сучасних умовах, оволодіння методами розв’язання практичних завдань у галузі соціології та кримінології.

Виробнича практика. Під час виконання завдань керівника практики відбувається закріплення теоретичних знань студентів та формуються навички їх застосування на практиці; відбувається вивчення організаційної структури відповідного підприємства,

установи, організації та особливості їх функціонування; визначаються внутрішні та зовнішні чинники, що обумовлюють особливості функціонування бази практики; здійснюється ознайомлення із нормативно-правовими актами, що визначають статус та повноваження посадових осіб підприємства, установи та організації, в яких проходить практику студент; відбувається ознайомлення з функціональними обов'язками, особливостями, формами і методами роботи фахівця відповідного підприємства, установи та організації, що є базою практики; здійснюється підготовка до самостійної роботи та/чи проходження стажування на посаді спеціаліста підприємства, установи та організації під керівництвом закріпленого наставника; формуються практичні навички самостійності та активності у процесі розробки управлінських рішень, спрямованих на вирішення соціальних проблем; навички міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці з метою досягнення професійного результату; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій в професійній діяльності соціолога, пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел; формується здатність виявляти ініціативу та систематично працювати задля реалізації ідей і поставлених цілей, зокрема взятих на себе зобов'язань.

Всі етапи роботи відображаються у щоденнику практики та підсумковому звіті.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*: методисти від кафедр, керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувачі кафедр, які забезпечують проведення практики, заступник декана факультету соціології та управління з навчальної роботи, декан факультету соціології та управління;
- *від бази практики*: керівник практики від бази практики

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускових кафедр та затверджуються радами факультетів.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедр на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедр, науково-методичної та вченої ради факультету соціології та управління.

* Перелік баз практик, з якими укладені договори надати у робочій програмі у розділі організація проходження практики.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ В УМОВАХ КАРАНТИНУ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

1. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

1.1. Порядок проведення практики в умовах карантину з використанням дистанційних технологій навчання розроблено згідно з навчальним планом та відповідно до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. №93, Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ЗНУ від 28.01.2020, Тимчасового положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Запорізькому національному університеті від 20.08.2020.

1.2. Відповідальність за організацію, проведення і контроль за практикою студентів покладається на завідувача кафедри. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики студентами забезпечують керівники практики.

1.3. До керівництва практикою студентів від навчального закладу залучаються викладачі кафедри, які брали безпосередню участь у теоретичній підготовці студентів.

1.4. Керівник практики від навчального закладу в дистанційному режимі:

- приймає участь у проведенні організаційних заходів перед проходженням студентами практики: on-line проводить інструктаж та ознайомлює з порядком проходження практики з використанням дистанційних технологій навчання за допомогою платформ Zoom (Skype) та інших;

- надає студентам-практикантам необхідні документи (програми практики, індивідуальні завдання, методичні рекомендації до проходження практики, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації, тощо), шляхом розміщення зазначених матеріалів у системі електронного забезпечення навчання Moodle ЗНУ (<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11074>);

- у період практики проводить on-line консультації (за попередньо узгодженим графіком) для студентів щодо виконання програми практики та оформлення звітної документації через особисте спілкування з використанням соціальних месенджерів Viber, Telegram; особисте та групове спілкування через засоби відеозв'язку Zoom (Skype), а також електронне листування;

- за результатами проходження практики готує відгук на кожного студента практиканта за результатами проходження ним практики; перевіряє та затверджує письмовий звіт; у відгуку відображує результати виконання студентом програми практики та індивідуального завдання, виявлені ним знання, уміння та організаторські здібності, участь у виконанні конкретних робіт, якість підготовленого звіту і виставляє підсумкову оцінку за практику;

- по завершенню практики проводить залік та виставляє оцінки. Залік проводиться у формі підсумкової конференції з використанням засобів відеозв'язку Zoom (Skype), на якій здобувач вищої освіти бакалавра представляє звіт та доповідає про результати проходження практики.

Студенти вищого навчального закладу при проходженні практики в дистанційній формі зобов'язані:

- своєчасно виходити на аудіо та відеозв'язок із керівником практики;

- до початку практики встановити контакти з викладачем - керівником для забезпечення зворотного зв'язку з метою одержання від керівника практики методичних матеріалів (методичних вказівок, програми, індивідуального завдання, тощо), проведення консультацій щодо оформлення всіх необхідних документів, тощо;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

- своєчасно повідомляти керівників про технічні проблеми (відсутність інтернет, зв'язку тощо), що заважають своєчасному виконанню завдань практики.

2. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

2.1. Практика завершується проведенням заліку з виставленням оцінок (через усне опитування з використанням відеозв'язку Zoom, Skype тощо)

2.2. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику - це подання звіту з практики та щоденника практики в електронному вигляді (паперові варіанти надаються на кафедру по закінченню дистанційного режиму навчання).

Електронний звіт реєструється на кафедрі соціології та подається керівнику практики від навчального закладу протягом перших трьох днів після закінчення практики для рецензування.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими діючими стандартами з оформлення текстової документації.

2.3. Звіт із практики захищається (із диференційованою оцінкою) в присутності всіх членів комісії дистанційно в синхронному режимі, із забезпеченням автентифікації здобувачів із використанням платформ для забезпечення режиму відеоконференцій Zoom (Skype).

2.4. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом керівника практики від навчального закладу.

2.5. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики формуються у відповідному звіті.